

ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ:

1. ಉತ್ತಮರ ಸಂಗದಿಂದಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದು ಈ ಪರಮೋನ್ನತಿ (3)
3. ಏಣಿ ಹತ್ತಿ ಆಚೆ ನೋಡಿಅಳಿಲು ಕಂಡಿತು (3)
4. 'ಶರಭ' ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಪ್ರಾಣಿ. ಹಾಗಲ್ಲ ಗೂಳಿ (3)
6. ಓದುತ್ತಲೇ ಜುಮ್ಮೆನಿಸುವ ಭಾಷಾಂತರ (3)
7. ಅನ್ನದಾನ ಖಚಿತ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ (4)
9. ಸದಾ ಕೊಂಕನ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದವರ ಸ್ಥಿತಿ ಮರುಕ ಬರಿಸುತ್ತದೆ (4)
11. ಕನ್ನ ಹಾಕುವವರು ಬಂದಿರುವಾಗಲೂ ಕನಸು ಕಾಣುವುದೇ? (4)
13. ಒಲ್ಲದ ವೇಷ. ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ (4)
15. ಭಿನ್ನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿದ ಅಡಿಪಾಯ ಹೀಗೆ (3)
17. ತೇರಳೆವ ಹಾದಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಚಿಗುರೆಲೆಯೇ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ (3)
18. ಟಗರಿನ ಧ್ವನಿ ಅನುಕರಿಸಿದ ತಂತಿವಾದ್ಯ (3)
19. ಗುಂಡಿ ತೋಡಲು ಬಂದವರಿಗೆ ಇದೆಂಥ ಮನೆ! (3)

ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ:

1. ಅವಕಾಶ ವಂಚಿತರೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಪುಕ್ಕಟೆ (3)
2. ಊರಿಗೇ ಮೆರುಗು ತಂದದ್ದು ಅವನ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆ (3)
3. ಅತ್ತ ಸಂಬಂಧಿ, ಇತ್ತ ಸಿಬ್ಬಂದಿ; ಮಧ್ಯೆ ಉಭಯ ಸಂಕಟ (3)
5. ವೈಭವವೇನೇ ಇರಲಿ, ಆಕೆಯೇ ಮಾತೆ ಪಾರ್ವತಿ (3)
7. ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೋಕೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಕೇಳುವವರಿಲ್ಲ! (4)
8. ನಂಬಲಾಗದ ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಎಂಥ ದೇವತೆ ನೋಡಿ (4)
9. ಪಾಲು ಬಂದಾಗ ಮೂರ್ಖತನ ತೋರಿದ್ದು ಆತನ ಹಣೆಬರಹ (4)
10. ಶೂರಜನರಿಗೂ ಗೋಚರಿಸುವುದು ಅದೇ ಚಂದ್ರ (4)
12. ಒರಟುತನ ಬೇಡವೆಂದು ತಿನ್ನ ಒತ್ತಾಯ (3)
14. ಜವರಾಯನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲೂ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯೇ? (3)
15. ಬೇರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಅದೇ ಬರೀ ನೊರೆ (3)
16. ಆ ದೇಗುಲದ ಶಿಥಿಲ ಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡರೇ ಭಯ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ (3)

30114ರ ಉತ್ತರಗಳು

ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ:

1. ಅಸಂಭವ; 3. ಸುರಭಿ; 4. ನಮನ; 6. ಅತಿಶಯ; 7. ತಿಟ್ಟುದಾರಿ; 9. ಶತಮಾನ; 12. ಅಡಿಪಾಯ; 14. ರಸನ; 15. ತವರ; 16. ಗುರುತರ.

ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ:

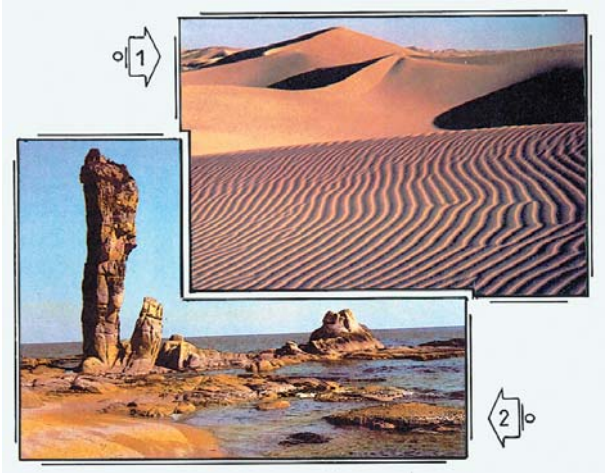
1. ಅಭಿಪ್ರಾಯ; 2. ವನಸ್ಪತಿ; 3. ಸುಮತಿ; 5. ನರ್ಮದಾ; 6. ಅಸದೃಶ; 8. ರಿಣಭಯ; 10. ತತ್ತರ; 11. ನಸುನಗು; 12. ಅಭ್ಯಂತರ; 13. ಪಾಮರ.

ಹಾಡುವ ಮರಳು ಇದೆಯೇ?

ಹೌದು ಖಂಡಿತ ಇದೆ. ನಿಸರ್ಗದ ಒಂದು ನಿಗೂಢ ಸೋಜಿಗವಾಗಿ ಈ ವಿದ್ಯಮಾನ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಕೂಡ. ಕಡಲ ತೀರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಿಸಿ ಮರುಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿರುವ ಮರಳು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ, ದೂರ ದೂರದ ಒಟ್ಟು ಮುವ್ಯತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಹಾಡುವ ಮರಳು' ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಅಂಥ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟಲ್ಲೆಲ್ಲ, ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲ 'ಸಂಗೀತ' ಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ! ಅಚ್ಚರಿ ತರಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ಮಯ ಏನೆಂದರೆ ಹಾಡುವ ಮರಳಿನ ಎಲ್ಲ ತಾಣಗಳಲ್ಲೂ ಕೇಳಿಸುವ ಸಂಗೀತ ಒಂದೇ ಬಗೆಯದಲ್ಲ. ಕೆಲ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪಿಯಾನೋದ ಗಾನ, ಇನ್ನು ಕೆಲ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಟಾನಾದ, ಮತ್ತು ಹಲವು ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ತಾಳವಾದ್ಯಗಳ ಲಯ ಪ್ರಸ್ತಾರಗಳ ಮೊಳಗು ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ವಿಧವಿಧ ವಾದ್ಯ ನಿನಾದಗಳೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮತ್ತು ಹಲಬಗೆಯ ಸದ್ದುಗದ್ದಲಗಳನ್ನು ಹೊಮ್ಮಿಸುವ ಮರಳಿನಾವಾರಗಳೂ ಇವೆ. ಗುಡುಗಿನಂತೆ ಮೊಳಗುವ, ವಿಮಾನದಂತೆ ಕಿವಿಗಡಚಕ್ಕುವ, ಸಿಡಿವ ಗುಂಡಿನಂತೆ ಎದೆ ನಡುಗಿಸುವ, ನರಿಗಳಂತೆ ಊಳಿಡುವ, ದುಃಖಾರ್ತರಂತೆ ಗೋಳಿಡುವ... ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ರೈಂಕರಿಸುವ, ಫೀಳಿಡುವ ಪಿಸುಗುಡುವ ಶಬ್ದ ವೈವಿಧ್ಯಗಳೂ ದಾಖಲಾಗಿವೆ.

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಹಾಡುವ ಮರಳಿನ ತಾಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎರಡು ವಿಧಗಳನ್ನಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ: 'ತಂತಿ ವಾದ್ಯಗಳಂತೆ, ಸುಷಿರ ವಾದ್ಯಗಳಂತೆ, ಗಂಟಾ ನಾದದಂತೆ ತಾರಕ ಸ್ವರ ಆಲಾವ ಹೊರಡಿಸುವ ಸ್ಪೀಕಿಂಗ್ ಸ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಗಂಭೀರ ಶಬ್ದದ ಮಂದ್ರ ಸಂಗೀತದ ಬೂಮಿಂಗ್ ಸ್ಯಾಂಡ್' ವಿಶೇಷ ಏನೆಂದರೆ ಕಡಲ ತೀರದ ಹಾಡುವ ಮರಳಿನದೆಲ್ಲ 'ಸ್ಪೀಕಿಂಗ್ ಸ್ಯಾಂಡ್ಸ್' ವರ್ಗ. 'ಬೂಮಿಂಗ್ ಸ್ಯಾಂಡ್ಸ್' ವರ್ಗದ ಮರಳಿನ ನೆಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಮರುಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿವೆ.

ಕಡಲ ತೀರದ ಮರಳು ಹಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಮರಳು ಕಣಗಳು ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಚಲಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕಡಲಂಚಿನ ಮರಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಡಿದರೇ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮರುಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಮರಳಿನ ವಿಶಾಲ ಪದರಗಳ ನಿಧಾನ ಚಲನೆ ಹಾಡು ಹೊಮ್ಮಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಮರಳುಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಚಲಿಸುವ ಮರಳಿನ ಹಾಳೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಹಾಡುತ್ತವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಶೋಧಕರು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಮರಳು ಹಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಮರಳಿನ ಕಣಗಳದು ಒಂದೇ ಗಾತ್ರ, ದುಂಡಗಿನ ಒಂದೇ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ನುಣುಪಾದ ಮೇಲ್ಮೈ ಆಗಿರಬೇಕು. ಮರಳು ಕಣಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು, ತೇವಾಂಶರಹಿತವಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕು. ಸೋಜಿಗ ಏನೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ತಾಣದ ಹಾಡುವ ಮರಳನ್ನು ಬೇರೆಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿದರೆ ಅದರ ಗಾನಗುಣ ಮಾಯವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ! ಇವೆಲ್ಲ ಹಾಡುವ ಮರಳಿನ ಗುಣಗಳು ಸರಿ. ಆದರೆ ಹಾಡು ಹೊಮ್ಮಲು ಕಾರಣ? ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೇ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ಆ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ನಿಸರ್ಗ ಇನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ! ಎಂಥ ವಿಸ್ಮಯ!

■ ಎನ್. ವಾಸುದೇವ್